

**Plan för skolans arbete mot trakasserier,
diskriminering och kränkande behandling**

Nivrenaskolan

Giltighetstid: 2021-11-01 - 2022-10-31

Ansvarig rektor: Ulrika Karlsson

1. Syfte och bakgrund

Det råder förbud mot att kränka, diskriminera eller trakassera elever. All personal har handlingsplikt och skyldighet att utreda och vidta åtgärder. Syftet med en likabehandlingsplan är att elever ska skyddas mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Denna plan beskriver Nivrenaskolans systematiska arbete, för att främja likabehandling och för att motverka diskriminering och kränkande behandling av elever.

Skollagen fastställer att alla skolformer ska arbeta målinriktat för att förebygga och förhindra kränkande behandling. En plan för arbetet ska varje år beskriva verksamhetens mål och de åtgärder som planeras. Genomförandet av dessa åtgärder ska sedan utvärderas i efterföljande års plan. Skolverket anger att planen ska utgå från en kartläggning av nuläget, som beskriver risker och analyserar orsaker.

2. Vision och arbetssätt

Skolledningen har tillsammans med all personal tagit fram en gemensam vision med gemensamma mål för Nivrenaskolan.

De elever som lämnar Nivrenaskolan är väl förberedda för framtiden.

För oss innebär det att alla elever har:

- goda kunskaper i alla ämnen
- god självkänneted och tillit till sina egna förmågor
- vilja och ett eget driv att utvecklas
- social kompetens och förmåga att samarbeta
- god förmåga till kritiskt tänkande
- god förmåga att kommunicera

Ovanstående vision och mål ska genomsyra skolans arbete och ligga till grund för alla beslut som tas i verksamheten. Skolans vision ska även prägla val av arbetssätt och arbetsformer i undervisningen.

"Kramar och ramar"

På Nivrenaskolan har vi kommit överens om ett gemensamt förhållningssätt som ska gälla i alla klassrum och i alla möten med elever. Förhållningssättet kallas "kramar och ramar", och det är en viktig del i det förebyggande arbetet för att tillförsäkra eleverna trygghet och trivsel. All personal har ett gemensamt ansvar att "kramar och ramar" ska genomsyra hela utbildningen.

KRAMAR

Vi arbetar för goda relationer och trygghet där eleverna vågar misslyckas för att lyckas

Vi bemöter eleverna med respekt

Vi har höga förväntningar på eleverna

Vi skapar ett positivt klimat i klassrummet

Vi ser till att det finns en röd tråd i undervisningen som visar på sammanhang

Vi stärker elevernas förmåga att ta ansvar över sitt skolarbete

Vi skapar motivation för skolarbetet

Vi stöttar elevernas tillit till den egna förmågan

Vi tar hänsyn till elevernas synpunkter då vi planerar undervisningen

RAMAR

Vi tar närvaron direkt vid lektionsstart i syfte att alla elever blir sedda

Vi sätter upp lärandemål för varje arbetsområde och vi meddelar våra förväntningar inför varje lektion. Vi skriver upp start och sluttid på lektionen.

Vi har tydliga planeringar som vi delger eleverna

Vi ger någon form av återkoppling i slutet av lektionen

Vi har tydliga ordningsregler på skolan

Vi har genomtänkta och bestämda platser i klassrummet

Vi har mobilhotell i alla klassrum, eleverna lämnar sina mobiltelefoner vid lektionsstart. Läraren bestämmer när mobilen får användas som hjälpmedel

3. Elevers och vårdnadshavares delaktighet

Elevernas delaktighet i arbetet ges främst genom regelbundna elevråd och klassråd. Ambitionen har varit och är att elevråd hålls omkring en gång i månaden, Tre elever från respektive arbetslag deltar i elevrådet. Inför varje elevrådsmöte hålls ett arbetslagsmöte där två elever från respektive klass deltar.

Under det gångna året har vi inte nått denna ambition, främst beroende på grund av pandemin med de konsekvenser det inneburit – där frånvaro av både elever och personal medfört att kontinuiteten inte funnits.

Mentorstidens syfte är att ge kvalitetstid till eleven där den blir lyssnad på och känner delaktighet. På mentorstiden lyfts likabehandlingsarbete regelbundet.

Eleverna var under föregående läsår delaktiga i kartläggningen genom hälsosamtalen i åk 7 och via elevenkät. Elevenkäten var ny då och hade inte hunnit sammanställas innan föregående plan beslutades. Utifrån

sammanställning av elevenkäten kommer dock ytterligare åtgärder att planeras och genomföras.

Aktuella planer och rutiner lyfts på föräldramöten samt på föräldrasamverkan, dock ej i år på grund av rådande pandemi. Aktuella planer ligger på VKlass.

4. Utvärdering av genomförda insatser

Nedan beskrivs resultat och effekter av föregående läsårs genomförda insatser

Mål: *Eleverna ska känna trygghet och trivsel på skolan, men även på sociala medier*

Elevernas trygghet och trivsel är viktigt för elevernas utveckling och lärande. Mentorerna är viktiga i detta arbete, men arbetslagen behöver också stöd av elevhälsans personal i detta arbete. Utvärderingen visar dock att detta behöver fortsätta utvecklas inte minst vad gäller rutiner och arbetsgång som behöver förtydligas för all personal. Återkoppling från elevhälsans personal till arbetslagen efterfrågas och behöver säkerställas.

Inför föregående läsår så gjordes arbetslagen om, så att eleverna i större utsträckning undervisas av lärare inom arbetslaget. Nu så här andra året i denna organisation kan vi se att detta ökar tryggheten för eleverna i och med att det är fler vuxna i arbetslaget som känner eleverna.

Skolan har under läsåret haft ett samarbete kring "Svartsjuka är inte romantiskt" tillsammans med kvinnojouren, polisen och länsstyrelsen. Samarbetet innebar att projektledare var på skolan och visade upp sitt material och samtalade med eleverna kring dessa frågor.

Även inför senaste läsåret fanns ambitionen att arbeta målinriktat med nätetikett, då främst genom gemensam föreläsning för vårdnadshavare om sociala medier samt föreläsning och workshop för alla elever. Men pandemin fortsatte och vi fick ställa in de planerade aktiviteterna. Vi ser detta som ett angeläget område att jobba med och förhoppningsvis kan aktiviteterna genomföras detta läsår.

Mål: *Eleverna ska uppleva studiero under lektioner*

För att få till studiero i alla klassrum så behöver vi ha tydliga rutiner som är gemensamma i alla klassrum.

Hemklassrum för vissa klasser har även detta år utvärderats och dessa klasser kommer att fortsätta med hemklassrum under innevarande läsår.

Mål: *Eleverna ska känna till och vara delaktiga i skolans likabehandlingsarbete*

Elevrådsarbetet har inte fungerat på det sätt som planerats – se tidigare kommentarer kring pandemin med frånvaro som medfört bristande kontinuitet i verksamheten. Arbetet och rutiner kring elevdemokrati behöver fortsatt förtydligas för alla elever och alla personal.

Arbetet med att förankra likabehandlingsplanen för elever och vårdnadshavare måste vara ett ständigt pågående arbete.

5. Kartläggning inför läsårets arbete

En ny elevenkät togs inför föregående läsårs kartläggning. Sammanställning hanns inte då, men är nu färdigställd.

Enkäten genomförs av alla elever på skolan och syftar till att ta reda på:

- 1) Om eleven har blivit kränkt någon gång på skolan, och i sådana fall vilken diskrimineringsgrund som var orsaken till kränkningen
- 2) Om eleven känner till om någon annan har blivit kränkt på skolan och i sådana fall vilken diskrimineringsgrund som var orsaken till kränkningen
- 3) Vilka områden på skolan som eleven upplever är otrygga, inklusive sociala medier
- 4) Om eleven har någon att prata med då hen har blivit kränkt, och i så fall vem

Sammanställningen är nu genomförd och visar att ca 20 % av eleverna – fler flickor än pojkar - vid något tillfälle upplever att de blivit kränkta. Fler har sett att andra blivit kränkta. Framst är det elever som kränker elever, men det finns också elever som upplever sig kränkta av vuxna.

De olika typer av kränkningar som eleverna uttrycker är relativt jämnt fördelat mellan kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning och etnisk tillhörighet.

Majoriteten av eleverna vänder sig främst till sina föräldrar när så sker, men även mentor är en viktig person för eleverna.

De områden som känns otrygga och man blir kränkt på är omklädningsrummen, korridoren, sociala medier och Lugna Gatan men också i klassrummen.

Då sammanställningen är genomförd så kommer skolans likabehandlingsgrupp planera för vidare aktiviteter och insatser. I likabehandlingsgruppen finns en lärare från respektive arbetslag, vilket säkerställer att planerade insatser kommuniceras till alla lärare på skolan.

När det gäller otrygghet på sociala medier, är det något som skolan behöver hantera under läsåret. Ett sätt att hantera det är att det krävs att eleverna lär sig mer om nätetikett och hur de ska bete sig mot andra då de är på olika sociala medier. Genom ökad kunskap och respekt för andra så kan vi tillsammans skapa större trygghet för eleverna.

Under läsåret så har elevrådet varit delaktiga i att revidera skolans ordningsregler. Ordningsreglerna är dock inte kända av alla elever, varför skolan behöver synliggöra dem i alla klassrum.

Vidare så visar kartläggningen att det saknas gemensamma rutiner kring likabehandlingsarbetet på skolan, exempelvis hur mentorstiden ska bedrivas och vilka gemensamma aktiviteter och temadagar som ska genomföras under läsåret. En förklaring till detta är att likabehandlingsgruppen inte har träffats regelbundet under året och därmed inte kunnat stödja arbetslagen i ett kontinuerligt arbete för likabehandling på skolan.

6. Mål för arbetet

Eleverna ska känna trygghet och trivsel på skolan, men även på sociala medier

Elevernas trygghet och trivsel är viktigt för elevernas utveckling och lärande. Mentorerna är viktiga i detta arbete, och trygghet och trivsel ska vara ett centralt inslag under mentorstiden. Arbetslagen behöver dock ett nära stöd av elevhälsans personal i detta arbete.

För att trygga eleverna på sociala medier så behöver vi arbeta aktivt med frågor om nätetikett och hur vi ska agera på sociala medier. Vi ser även att vårdnadshavare är en viktig resurs i att trygga eleverna på sociala medier, varför vi behöver involvera dem i detta arbete.

Eleverna ska uppleva studiero under lektioner

För att få till studiero i alla klassrum så behöver vi se till att all pedagogisk personal är väl förtrogen med "*Kramar och ramar*" och skolans ordningsregler. Vi måste även se till att dessa styrdokument anslås i alla klassrum. Arbetslagen behöver sedan gemensamt följa upp att förhållningssätt och ordningsregler följs i alla klassrum.

Vi ser att också att vi behöver arbeta mer aktivt med att utveckla klassrumsklimatet och studiekulturen på skolan. Om vi kan få till en positiv studiekultur i alla klassrum så kommer studieron att förbättras.

Eleverna ska känna till och vara delaktiga i skolans likabehandlingsarbete

För att skapa delaktighet hos alla elever i skolans likabehandlingsarbete så behöver vi få till ett väl fungerande elevråd. Vi behöver även se till att det finns elevskyddsombud på skolan.

Vidare så behöver likabehandlingsplanen förankras på APT, föräldraråd och elevråd och på mentorstid i alla klasser.

7. Handlingsplan

Mål	Insats	Ansvarig	Uppföljning
Eleverna ska känna trygghet och trivsel på skolan, men även på sociala medier	Föreläsning sociala medier till vårdnadshavare	Biträdande rektor	Skolråd, VT-22
	Arbete med netetikett under mentorstid.	Alla mentorer	Arbetslag, Juni-22
	Ett nära samarbete mellan EHT och arbetslag gällande elevers trygghet och trivsel	Rektor	EHT och APT, VT-22
	Riktade insatser utifrån resultat från elevenkät	Rektor	Likabehandlingsgrupp, VT-22
Eleverna ska uppleva studiero under lektioner	Anslå ordningsregler i alla klassrum	Arbetslagsledare	Arbetslag, VT-22
	Anslå " <i>Kramar och ramar</i> " i alla klassrum	Arbetslagsledare	Arbetslag, VT-22
	Tydliga konsekvenser då elever stör studiero	Undervisande lärare	Respektive arbetslag VT-22
	Hemklassrum för elevgrupper som behöver det	Rektor	Juni-22
Eleverna ska känna till och vara delaktiga i skolans likabehandlingsarbete			
	Få till ett väl fungerande elevråd	Biträdande rektor	Elevrådsmöten
	Likabehandlingsplan förankras på APT	Rektor	APT, januari-22
	Likabehandlingsplan går igenom på mentorstid, arbetslagsråd, elevråd och skolråd	Rektor, biträdande rektor samt mentorer	Rektor, mars-22

8. Nivrenaskolans ordningsregler 21-22

Rättigheter	Skyldigheter
Jag har rätt att bli respekterad av alla på skolan	Jag ska respektera alla på skolan
Jag har rätt att känna trygghet, att inte utsättas för fysisk eller psykisk kränkning, varken i skolan eller på sociala medier	Jag visar ett gott uppförande, visar respekt och utsätter därmed ingen för varken fysisk eller psykisk kränkning.
Jag har rätt till en trivsamt arbetsmiljö	Jag är rädd om skolans miljö. Jag ser till att hålla rent efter mig. Jag tar av mig ytterkläder i matsal och lektionssal
Jag har rätt till att ha ett bra arbetsklimat i skolan	Jag bidrar till ett bra arbetsklimat och följer angivna instruktioner från lärare och övrig personal. Jag kommer i tid till lektioner och har rätt material med mig. Mobiltelefoner lämnas i skåp eller mobilhotell under lektionstid.
Jag har rätt till skollunch varje dag	Mat äts enbart i matsalen på skolan. Jag tar alltså inte med mig mat ut från matsalen
Jag har rätt till en god hälsa	Vi har en godis- och drogfri skola. Det innefattar även energidrycker.

Konsekvenser då elev bryter mot skolans ordningsregler

1. En vuxen säger ifrån. I de allra flesta fall så kommer detta första steg att räcka.
2. Räcker det inte med steg 1 så måste den vuxne ge en skarpare tillsägelse
3. Elev visas ut från salen under del av lektion. Händelsen dokumenteras och vårdnadshavare informeras
4. Samtal med mentor och vårdnadshavare
5. Samtal med rektor, mentor och vårdnadshavare
6. Utredning
7. Skriftlig varning vid allvarliga eller upprepade förseelser.
8. Vid brott mot gällande lagstiftning anmälning till polisen

9. Rutiner för olika situationer

Rutiner när elev kränker elev

1. Den vuxne som ser eller får kännedom om händelsen agerar.
2. Den vuxne som ser eller får kännedom om händelsen gör en LISA-anmälan
3. De berörda elevernas mentorer informeras.
4. Mentor samtalar med den som utsatts för kränkningen för att klargöra situationen samt dokumenterar händelsen.
 - Vad har hänt?
 - När har det hänt?
 - Var har det hänt?
 - Vem/vilka har blivit kränkta?
 - Vem/vilka har utfört kränkningen?
5. Mentorer informerar EHT om så behövs.
6. Berörda mentorer kontaktar inblandade elevers vårdnadshavare och berättar om vad som hänt och vad som beslutats. Samtalen dokumenteras.
7. Mentor meddelar EHT/rektor vad som skett och vad som har gjorts.
8. Om kränkningar inte upphör kallas elever och vårdnadshavare, till samtal med skolledare och skolkurator. En handlingsplan upprättas för att komma till rätta med problemet. Skolledare ansvarar för att kalla till mötet.
9. Handlingsplanen följs upp i ett nytt samtal med elev, vårdnadshavare, skolledare och skolkurator. Skolledare ansvarar för att kalla till mötet.
10. Om kränkningarna ändå inte upphör vidtas ytterligare åtgärder, exempelvis disciplinära åtgärder såsom skriftlig varning, avstängning eller tillfällig placering på annan skolenhet. Andra åtgärder kan vara att kontakt tas med andra myndigheter såsom socialtjänst eller polis.

Rutiner när vuxen kränker, trakasserar eller diskriminerar elev

- Rektor eller biträdande rektor ansvarar för att utreda, dokumentera och följa upp händelsen. Rektor eller biträdande rektor ansvarar också för all kontakt med elevens vårdnadshavare.
- Rektor eller biträdande rektor beslutar om eventuella åtgärder.
- Anmälan lämnas även över till huvudman och i vissa fall kontaktas även fackliga representanter.

Rutiner vid akuta situationer

Den vuxne som ser händelsen agerar och handlar.

1. Sätt STOPP!

- Vad har hänt?
- Finns ett offer?
- Är offret skadat?
- Vem har utfört detta?

2. Bedöm om du behöver:

- Göra en LISA (rapportera händelsen)
- Informera mentor
- Komma överens med mentor om vem som kontaktar vårdnadshavare
- Informera rektor eller biträdande rektor
- Mentor kontaktar EHT

3. Mentor ansvarar för att ärendet följs upp

10. Kontaktpersoner

Vid upptäckt eller upplevelse av utsatthet kontakta i första hand mentor, alternativt någon av nedanstående personer.

Rektor: Ulrika Karlsson, ulrika.karlsson@sundsvall.se Tel: 070-101 55 85

Bitr. rektor: [petra.carlsvärd](mailto:petra.carlsvärd@sundsvall.se), petra.carlsvärd@sundsvall.se 070- 532 25 30

Kurator: Olle Granath, olle.granath@sundsvall.se Tel: 070-614 49 51

Skolsköterska: Ingela Spjuth, ingela.spjuth@sundsvall.se Tel: 070-180 70 12

Trygghetsteam: Jan Sundström (*Arbetslag A*)
Vikarie för Helene Hammarström (*Arbetslag B*)
Helena Sundström (*Arbetslag C*)

11. Definitioner och begrepp

Diskrimineringsgrunderna i diskrimineringslagen

Med diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen:

Kön

Diskriminering och trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till barns könstillhörighet. Sexuella trakasserier är kränkningar av sexuell natur. De kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. Vuxna i skolan måste vara uppmärksamma på och agera i situationer där barnens lek inte präglas av frivillighet, ömsesidig nyfikenhet och intresse.

Könsidentitet eller könsuttryck (i diskrimineringslagen könsöverskridande identitet eller uttryck)

Att någon inte identifierar sig med sin biologiska könstillhörighet som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

Diskriminering och trakasserier som har samband med etnisk tillhörighet kan vara förlöjligande eller skämt kopplat till en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Skolan/skolan har ett ansvar att arbeta mot rasism och främlingsfientlighet.

Religion eller annan trosuppfattning

Skolan/skolan får inte missgynna någon elev/barn på grund av hans eller hennes religion. I skolan ska föräldrar kunna lämna sina barn utan att de blir ensidigt påverkade till förmån för den ena eller andra åskådningen. Skolan är skyldig att se till barnets bästa och alla barn har rätt till kunskap och lärande, tankefrihet och religionsfrihet. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller har samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism eller agnosticism.

Funktionsnedsättning (i diskrimineringslagen funktionshinder)

Funktionsnedsättningar kan vara fysisk, psykisk eller intellektuell och påverka livet på olika sätt. Hit räknas både sådana som syns, och sådana som inte märks lika lätt, som exempelvis allergi, hörsel och synskador, ADHD och dyslexi. Graden av funktionsnedsättning har ingen betydelse. Anm. Funktionshinder uppstår när personer med funktionsnedsättning upplever begränsning i relation till omgivningen. Funktionshinder är inte en egenskap hos individen utan det är miljön som kan vara funktionshindrande.

Sexuell läggning

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning. Med sexuell läggning menas homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Skolan har ett särskilt ansvar att förmedla samhällets gemensamma värdegrund till barnen.

Ålder

Det är fortsatt tillåtet att särbehandla på grund av ålder om:

- särbehandling gäller tillämpning av bestämmelse i förskola, förskoleklass, skolbarnomsorg, grundskola, särskola och specialskola samt om
- särbehandling har ett berättigande syfte och de medel som används är lämpliga och nödvändiga.

Definitioner av centrala begrepp

Nedan definieras centrala begrepp i skolans arbete mot att främja likabehandling och att förebygga och motverka diskriminering och kränkande behandling.

Direkt diskriminering

Att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Direkt diskriminering känns igen genom likartade fall behandlas olika. Ett exempel kan vara när en flicka nekas tillträde till ett visst gymnasieprogram med motiveringen att det redan går så många flickor på detta program.

Indirekt diskriminering

Med indirekt diskriminering menas lika behandling av olika fall. Krav som verkar neutrala men som i praktiken innebär att en viss grupp missgynnas. Det sker t.ex. när skolan tillämpar en bestämmelse eller ett förfaringsätt som verkar vara neutralt, men som i praktiken missgynnar ett barn med ett visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller sexuell läggning. Om exempelvis alla barn serveras samma mat, diskriminerar skolan indirekt de barn som på grund av religiösa skäl behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en person med en funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäligen tillgänglighetsåtgärder för att den personen ska komma i en jämförbar situation med personer utan denna funktionsnedsättning. Den som låter bli att genomföra skäligen tillgänglighetsåtgärder kan komma att göra sig skyldig till diskriminering.

Trakasserier

Ett handlande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Begreppet "sexuella trakasserier" innebär ett handlande av sexuell natur som för den skull inte behöver ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Anm. Diskriminering är när en vuxen i skolan missgynnar ett barn och det har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier som utförs av skolans personal kan också vara diskriminering och kan t.ex. ske genom skolans regler, undervisning, läroböcker etc.

Kränkande behandling enligt skollagen

Skolan/skolan ska förebygga och förhindra det som i skollagen benämns som kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden. Det definieras som ett uppträdande som, utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker ett barns eller en elevs värdighet. Kränkningar kan vara fysiska, verbala, psykosociala, texter och bilder.

Fler begrepp

Nedan definieras andra angränsande begrepp i skolans likabehandlingsarbete.

Mobbning

En upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Rasism

En föreställning om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper och att vissa folkgrupper är mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.

Främlingsfientlighet

Rädsla för och/eller stark motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karakteristika.

Homofobi

En uppfattning eller medveten värdering hos en individ, en grupp eller ett samhälle och som ger uttryck för en starkt negativ syn på homo- eller bisexuella personer.